

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Концепция за инвестиционна стратегия за прилагане на финансови инструменти по програма Околна среда 2021-2027

ДЗЗД „ФИНАНСОВИ
ИНСТРУМЕНТИ“ („Екорис Саут Ийст
Юроп“ ЕООД и „Прайм Консултинг“
ЕООД

Гр. София 1421, бул. „Черни връх“ № 1
Актуализирана август 2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията.....	3
Речник на използваните термини.....	5
I. Предлагани финансови продукти.....	6
Приоритет № 1 Води.....	7
Приоритет № 2 Отпадъци.....	7
II. Целева група на крайните получатели.....	10
III. Необходимост от диференцирано третиране на инвеститорите.....	11
IV. Предвидена комбинация с други форми на подкрепа, в т.ч. и с безвъзмездна финансова помощ.....	12
V. Структура и механизъм за управление на инструмента/ите.....	13
VI. Мерки, гарантиращи, че прилаганите финансови инструменти се използват за покриване на специфични нужди на пазара.....	14
VII. Показатели за резултатите.....	15
VIII. Стратегия за изход.....	16
IX. Идентифициране на потенциални източници на съфинансиране.....	18
X. Синергия и допълняемост на подкрепата чрез финансови инструменти по отделните национални програми.....	19
XI. Съществени параметри, които трябва да се следят и промените, които ще доведат до необходимост от преразглеждане и актуализиране на концепцията за инвестиционна стратегия.....	20

Списък на съкращенията

АПИ	Агенция „Пътна инфраструктура”
БВП	Брутен вътрешен продукт
БДС	Брутна добавена стойност
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ГДПБЗН	Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението”
ДДС	Данък върху добавената стойност
ДДФЛ	Данък върху доходите на физическите лица
ЕБВР	Европейска банка за възстановяване и развитие
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИКТ	Информационно-комуникационни технологии
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕС
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КФ	Кохезионен фонд
МЗ	Министерство на здравеопазването
МЗХГ	Министерство на земеделието, храните и горите
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МСП	Малки и средни предприятия
НИРД	Научно-изследователска и развойна дейност
НИМХ	Национален институт по метрология и хидрология
НСИ	Национален статистически институт
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда

ОПИК	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност”
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда”
ОПРР	Оперативна програма „Региони в растеж” / „Развитие на регионите”
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
ОРГО	Общ регламент за групово освобождаване
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПСПВ	Пречиствателна станция за питейни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУРБ	Планове за управление на речните басейни
ПЧП	Публично-частно партньорство
РОР	Регламент за общоприложимите разпоредби
РПИП	Регионални прединвестиционни проучвания
УО	Управляващ орган
ФИ	Финансови инструменти
ФП	Финансови посредници
ФМФИБ	Фонд Мениджър на Финансови Инструменти в България

Речник на използваните термини

Бенефициер	<p>Публична или частна организация, субект със или без правосубектност или физическо лице, отговарящи за започването на операциите или за започването и изпълнението им.</p> <p>В контекста на финансовите инструменти това е организацията, която изпълнява холдинговия фонд или, там където няма структура с холдингов фонд, организацията, която изпълнява специфичния фонд, или, там където управляващият орган управлява финансовия инструмент, управляващият орган.</p>
Ефект на лоста (ливъридж)	Размер на възстановимото финансиране, предоставено на крайните получатели, разделен на размера на финансовия принос от фондовете
Краен получател	Юридическо или физическо лице, получаващо подпомагане от фондовете чрез бенефициер на фонд за малки проекти или от финансов инструмент
Операция	В контекста на финансови инструменти означава финансов принос от програма за финансов инструмент и последващото финансово подпомагане, предоставено на крайните получатели от съответния финансов инструмент
Принос от програма	Подпомагането от фондовете и националното публично и частно, ако има такова, съфинансиране за финансов инструмент
Специален фонд	Фонд, чрез който управляващ орган или холдингов фонд предоставя финансови продукти на крайните получатели
Финансов инструмент	Форма на подкрепа чрез използването на подходяща структура, с която се предоставят финансови продукти
Финансов продукт	Капиталови или квазикапиталови инвестиции, заеми и гаранции, съгласно определението в член 2 от Регламент (ЕС, Евратом) № 1046/2018 („Финансовия регламент“)
Холдингов фонд	Фонд, създаден по една или повече програми с цел да изпълнява финансови инструменти чрез един или повече специални фондове

I. Предлагани финансови продукти

Основен двигател на инвестициите в сектор „Води“ и сектор „Отпадъци“ е спазването на политиката и регулациите на ЕС. Приносът от ПОС за финансови инструменти зависи от допустимите бенефициери по програмата, оценката на инвестиционния дефицит за съответната група, финансовия продукт и очаквания ефект на лоста. Основни бенефициери по програмата са ВиКО, Български ВиК Холдинг, общините и общинските дружества. Инвестиционната активност на тази група бенефициери е насочена към реализиране на проекти, основната част от които са подкрепени с безвъзмездно финансиране. Подкрепата с безвъзмездни средства е необходима доколкото в голямата си част инвестициите са свързани с публични услуги с ограничени възможности за възвращаемост. Високите нива на подкрепа обаче намаляват ефективността и качеството на реализираните инвестиции и ограничават като цяло възможностите за въздействие на програмата.

Оценката на инвестиционния дефицит в посочените сектори е възможна единствено на ниво проект (за да се определи сумата на безвъзмездна подкрепа, необходима за достигане на приемливи нива на възвращаемост) и допусканията са за средни стойности в сектор „Води“ в размер на 15% и в сектор „Отпадъци“ в размер на 15%. Доколкото част от собственото участие може да се реализира и със собствен ресурс, допускането е за използване на 60% външно финансиране в сектор „Отпадъци“ и 90% в сектор „Води“, от което 80% е през финансов посредник, прилагащ финансов инструмент. Общата сума на инвестиционния дефицит в сектор „Води“ е 46 млн. лв. и в сектор „Отпадъци“ 36 млн. лв.

Очакваният ефект на лоста по ФИ в сектор „Води“ е 1.40 и в сектор „Отпадъци“ е 1.43 пъти. По-ниските нива на ливъридж ще осигурят допълнително намаляване на лихвените проценти по отпусканите кредити. Намаляването на лихвените проценти е от значение за успешната реализация на инструмента на пазара с оглед на по-лошите финансови резултати на предвидените за финансиране дружества в новия програмен период. По-високи нива на лоста са трудно постижими с оглед на вида на потенциалните бенефициери и съответно реализираните инвестиции. Следва да се приемат и по-ниски нива на ефекта на лоста, предвид търсенията на пазара и възможностите за привличане на частен капитал. Ефектът следва да се отчита на ниво продукт, а не за всяка отделна операция с краен получател.

Към ефекта на лоста следва да се добави и ефектът от револвиране на средствата. За разлика от безвъзмездното финансиране, при финансовите инструменти подкрепата е възстановима. Подкрепените с финансов инструмент кредити се погасяват, предоставените гаранции се освобождават и ресурсът, заделен за капитализация на тези инструменти, може да се използва повторно. Ефектът на револвиране зависи от срока на отпуснатите кредити, като колкото по-дълъг е срокът за изплащане, толкова по-малък е ефектът на револвиране. При инвестициите в ПОС очакваният револвиращ ефект е минимален, доколкото отпусканите кредити са при дълъг гратисен период и срок за изплащане.

Финансови инструменти в област „Околна среда“ се прилагат за пръв път по ОПОС 2014-2020 в подкрепа на инвестиции в сектор „Води“ и сектор „Отпадъци“. Съгласно инвестиционната стратегия в сектор „Води“, отпусканите заеми са с до 3 години гратисен период и 15 г. срок на изплащане. След предоставянето през 2018 г. на средствата за ФИ от ОПОС 2014-2020 г. на ФМФИБ са сключени пет договора с ВиК оператори за предоставяне

на ФИ (Бургас, Русе, Смолян, Стара Загора и Враца). В сектор „Отпадъци“ не са отпускани кредити и средствата за ФИ са върнати в програмата. През програмен период 2021-2027, освободените средства ще бъдат минимални и няма да покрият нуждите от финансиране по проектите от новия програмен период.

Приоритет № 1 Води

По Приоритет “Води” предложението за изпълнение ФИ е фонд за финансиране на собствено участие по проекти, одобрени с БФП, самостоятелни заеми за допустими по ПОС инвестиции, както и гаранции. Основанията за използването на тази структура се обосновават от анализа на пазарните несъвършенства и инвестиционния дефицит. Предимствата на прилагания към момента финансов инструмент (структуриран като отделен финансов блок), са свързани с опита през програмен период 2014-2020 при финансирането на дружества от сектора.

Като недостатък може да се посочи затрудненият контакт на крайните бенефициери поради липсата на изградени структури и контакти на местно ниво, както и по отношение на договарянето и изпълнението на договорите за финансиране, голямата административна и документална тежест при прилагане на конкретния инструмент. Следва да се отчете и ограниченият опит и капацитет през 2014-2020 г. на отделните ВиКО при работата им с финансови институции (включително и с местни финансови институции). Поради спецификата на бенефициерите и реализираните проекти, от страна на финансовите институции в България интересът на ниво проект е ограничен.

Фонд Флаг, например, финансира бенефициери по ОПОС, използвайки собствен капитал и привлечен от търговските банки ресурс. Тази структура позволява на търговските банки да намалят своя риск на база оценка на кредитоспособността на фонда, като същевременно бенефициерите могат да получат финансиране при атрактивни лихвени нива и условия. В допълнение, Фонд Флаг е в списъка на финансовите институции към БНБ, както и в списъка на юридическите лица в сектор „Държавно управление“, което е предимство при финансиране на общини с оглед ограниченията в Закона за публичните финанси.

Приоритет № 2 Отпадъци

По Приоритет „Отпадъци“ предложението за изпълнение ФИ е фонд за финансиране на собствено участие по проекти, одобрени с БФП и самостоятелен заеми за инвестиции, допринасящи за целите на ПОС. Допустими бенефициери са: общини и юридически лица със стопанска цел (с изключение на организациите по оползотворяване на отпадъци, чиято дейност се финансира със средства от продуктите такси /лицензионни възнаграждения/).

При наличие на възможности за безвъзмездно финансиране общините, съответно предприятията, насочват усилията си за подготовка и изпълнение на проекти, при които е предвидена безвъзмездна помощ. Целта на комбинираната подкрепа на ФИ и безвъзмездни средства през програмен период 2021-2027г., е, на ниво проект, да се прецени за каква част от инвестицията е необходима подкрепата на безвъзмездно финансиране и за каква част може да се приложи финансов инструмент. Възможностите за допълнение с ФИ ще позволи да се оптимизира размерът на безвъзмездното финансиране, което ще увеличи кръга на

потенциалните бенефициери и ще повиши качеството на реализираните проекти с оглед револвиращия характер на частта, подкрепена от ФИ.

В таблица 1 по-долу фондът за инвестиции на общини „Отпадъци“ е в размер на 30 млн. лв.

Таблица 1 Финансови продукти по ПОС 2021 – 2027

№	Финансов инструмент	Фонд за инвестиции „Води“	Фонд за инвестиции „Отпадъци“
1	Приоритет	№1 Води	№2 Отпадъци
2	Предложен размер на приноса от ПОС за ФИ (3+4)	39.1 млн. лв.	30 млн. лв.
3	Финансиране от ЕС	33.2 млн. лв. (при % съфинансиране от 85%)	24.9 млн. лв. . (13% от ресурса е при % съфинансиране от 70%, останалите при 85%)
4	Финансиране от НФ	5.9 млн. лв.	5.1 млн. лв.
5	Финансови продукти	1) Заем за финансиране на собствено участие по проекти одобрени с БФП 2) Самостоятелни заеми или оборотни средства за реализиране на инвестиции, които имат принос за постигане на целите на Приоритет 1 на ПОС; 3) Гаранции	1) Заем за финансиране на собствено участие по проекти, одобрени с БФП, 2) Самостоятелни заеми
6	Допълнително съфинансиране към финансиране от ЕС	9.3 млн. лв.	7.1 млн. лв.
7	Очакван ефект на лоста (8/3)	1.4 x	1.43 x
8	Размер на финансирането към крайните получатели (2+6)-15	46.4 млн. лв.	35.6 млн. лв.

9	Ресурс за Безвъзмездно финансиране	0	0
10	Обща сума на инвестициите (БФП и ФИ)	450 млн. лв.	400 млн. лв.
11	Целева група на крайните получатели	1) ВиКО, бенефициери по ПОС 2021-2027 Потенциално (след преглед и при спазване на приложимо и актуално законодателство): 2) Общини, вкл. агломерации с население между 1000 и 10 000 е.ж. 3) Български ВиК Холдинг ЕАД и неговите дъщерни дружества	Общини и юридически лица със стопанска цел
12	Механизъм за предлагане	Възлагане на ФМФИБ	Възлагане на ФМФИБ
13	Структура за предлагане	Отделен финансов блок*	Отделен финансов блок
14	Възможности за комбиниране	Комбиниране на ФИ с БФП в две отделни операции	Комбиниране на ФИ с БФП в две отделни операции
15	Разходи за управление	2 млн. лв. (5%) ФМФИБ и ФП	1.5 млн. лв. (5%) ФМФИБ и ФП

* чл. 59.2 „б“ от ПОР

II. Целева група на крайните получатели

На този етап може да се допусне, че целевата група крайни получатели на финансови инструменти ще бъдат всички или част от бенефициерите на ПОС.

По Приоритет 1 „Води“:

- Консолидирани ВиКО с изготвени регионални прединвестиционни проучвания (с които се идентифицират нуждите от инвестиции от значение за ПОС);
- Потенциално общини, включително за агломерации между 1000 и 10 000 е.ж. (с оглед актуализацията на Директива за пречистването на градските отпадъчни води по отношение на селищата с над 1000 жители);
- Потенциално Български ВиК Холдинг ЕАД и неговите дъщерни дружества след преглед и при съблюдаване на приложимо и актуално законодателство.

По Приоритет 2 “Отпадъци“:

- Общини;
- Юридическите лица със стопанска цел за инвестиции с принос към Специфичната цел по този приоритет - насърчаването на прехода към кръгова икономика и Националния план за управление на отпадъците в Република България за периода 2021 – 2028 г.

III. Необходимост от диференцирано третиране на инвеститорите

Диференцирано третиране е ситуация, при която инвеститор, работещ съгласно принципа на пазарната икономика (публичен или частен), не споделя съответните нива на риск и възвръщаемост. Необходимостта от диференцирано третиране цели да стимулира инвеститорите да съинвестират в проекти, допринасящи за постигане на целите на политиката в области с ниска възвръщаемост или висок риск.

Един от основните проблеми при структурирането на финансови инструменти в подкрепа на инвестиции по ПОС е невъзможността да се приложи висок ливъридж. Диференцирано третиране в случая ще позволи да бъдат привлечени допълнителни инвестиции или съответно с по-ниска капитализация на финансовия инструмент да бъдат постигнати същите нива на инвестиции. Съгласно Предложението за Регламент за общоприложимите разпоредби, равнището на такова диференцирано третиране не може да надхвърля необходимото за създаването на стимули за привличане на частни средства, установено с конкурсна процедура или независима оценка.

Целевото разпределение на публични средства от европейски програми и национално съфинансиране чрез финансови инструменти се извършва от ФМФИБ. С оглед структурата и възможностите на ФМФИБ, на финансовия продукт, както и типа крайни бенефициери, с цел създаване на стимули за привличане на частни средства може да се разгледа прилагане на диференцирано третиране на инвеститорите.

IV. Предвидена комбинация с други форми на подкрепа, в т.ч. и с безвъзмездна финансова помощ

Двигател на инвестициите в сектор Околна среда е достигането на съответствие с изискванията на европейското и национално законодателство. Инвестициите по различните приоритетни оси се реализират в следствие на значителен размер БФП по програма „Околна среда“. Бенефициери по програмата 2014-2020 са основно ВиКО и общините в България. По приоритетна ос „Води“ размерът на собственото участие започва от 1.3 млн. лв. и достига 136 млн. лв., като средният размер е 22 млн. лв. По приоритетна ос „Отпадъци“ средният размер на самоучастието по одобрените проекти в настоящия програмен период е 0.750 млн. лв. При много от проектите, бенефициерите срещат затруднения да финансират частта, предвидена за собствено участие дори и при ниски ставки за съфинансиране.

И през програмен период 2021-2027, възможността за финансиране на част от собственото участие чрез финансов инструмент ще бъде от особено значение за реализиране на предвидените инвестиции. Комбинирането на подпомагане под формата на Финансов инструмент и безвъзмездни средства е допустимо съгласно РОР, като това може да се осъществи в рамките на две отделни операции, за които са приложими съответните правила или в рамките на едно споразумение за финансиране. При комбиниране на подкрепа в рамките на една операция, приложими са правилата за финансовите инструменти. Прилагането на тази опция е удачно в случаите, когато водеща е подкрепата на финансовия инструмент, например при отпускане на финансиране, съчетано с техническа помощ.

При финансовите инструменти в сектор „Води“ и сектор „Отпадъци“ водеща е ролята на БФП (размер на финансирането, специфика и др.) и съответно комбинирането следва да се осъществи в две отделни операции.

В случай на комбинирано подпомагане следва да има ясни правила между проектите и критериите за допустимост за безвъзмездна подкрепа и подкрепа през финансови инструменти. За всеки източник на подпомагане се води и отделна документация, като общата сума на подкрепа по всеки източник следва да е по-малка от общия размер на съответната разходна позиция. Съгласно чл.58(7)¹ от РОР, безвъзмездните средства не могат да се използват за възстановяване на подпомагане, получено от финансови инструменти, както и финансови инструменти не могат да се използват за предварително финансиране на безвъзмездни средства.

¹ Актуализация, съобразено с Регламента за общоприложими разпоредби, вариант от м. май 2021 г.

V. Структура и механизъм за управление на инструмента/ите

Съгласно чл. 59² от Регламента на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби, възможностите пред управляващия орган за създаване на финансови инструменти включват:

- a. инвестиране на ресурси от програмата в капитала на юридическо лице;
- b. отделни финансови блокове или доверителни сметки.

Приложената структура за управление в сектор Води и сектор Отпадъци е отделен финансов блок към избрания финансов посредник. Тази структура ще позволи своевременно да се стартира прилагането на инструмента на пазара при по-ниски разходи за управление. Структурирането на холдингов фонд позволява участието на повече финансови посредници и съответно възможност за по-високи нива на капитализация при стартиране на финансовия инструмент, но е свързано и с по-високи разходи и координация на различните посредници.

² Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика

VI. Мерки, гарантиращи, че прилаганите финансови инструменти се използват за покриване на специфични нужди на пазара

Основни двигатели за инвестиции в сектор „Води“ и сектор „Отпадъци“ е спазването на политиките на ЕС, насочени към Околна среда посредством използване на безвъзмездни средства по европейски програми или бюджетни средства. Общините и ВиКО имат ограничен опит при използването на финансов ресурс от частни финансови институции, като кредитите основно са с цел финансиране на собствено участие по проекти финансирани с безвъзмездни средства. Финансовите посредници от своя страна срещат затруднения с оглед неустойчивото национално законодателство, регулациите в сектора, липсата на финансов капацитет от страна на крайните бенефициери и др.

Мерките, гарантиращи, че прилаганите финансови инструменти се използват за покриване на специфични нужди на пазара, могат бъдат разгледани на три нива:

1. Структуриране на финансов продукт
2. Избор на финансов посредник
3. Текущ мониторинг и предприемане на коригиращи мерки при необходимост

На ниво структуриране, мерките са свързани с избор на подходящ продукт, структуриране на продукта според нуждите на крайните бенефициери и интересите и възможностите на финансиращите институции. При структуриране на продукта се дефинират и критериите за допустимост на крайни бенефициери и допустими разходи. На този етап следва да се дефинират и процедурата и критериите за избор на финансови посредници.

Изборът на финансови посредници – Извършва се съгласно правилата и процедурите на ФМФИБ въз основа на открити, прозрачни, пропорционални и недискриминационни процедури, като се избягват конфликти на интереси.

Избор на крайни бенефициери. Съгласно чл.59 (7)³ от Регламента за общоприложимите разпоредби организациите, изпълняващи съответните финансови инструменти, „подпомагат крайните получатели, като надлежно отчитат целите на програмата и потенциала за финансова жизнеспособност на инвестицията, обоснован в бизнес плана или друг равностоен документ. Подборът на крайните получатели трябва да бъде прозрачен и да не води до конфликт на интереси“.

³ Актуализация, съобразено с Регламента за общоприложими разпоредби, вариант от м. май 2021 г.

VII. Показатели за резултатите

В съответствие с чл. 22 параграф 3, буква г), ii) от РОР дефинираните по ПОС 2021-2027 показатели по приоритети включват:

	Крайни продукти	Показатели за резултатите
Приоритет „Води“	<ul style="list-style-type: none"> ○ Нов или подобрен капацитет за пречистване на отпадъчни води 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Жители, свързани към подобро обществено водоснабдяване ○ Жители, свързани към поне вторично пречистване на отпадъчни води
Приоритет „Отпадъци“	<ul style="list-style-type: none"> ○ Допълнителен капацитет за рециклиране на отпадъци ○ Инвестиции в съоръжения за разделно събиране на отпадъци 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Отпадъци, събрани разделно ○ Рециклирани отпадъци

За прилагането на ФИ в секторите „Води“ и „Отпадъци“ са идентифицирани следните показатели:

Показател	Сектор Води	Сектор Отпадъци
Размер на финансовия инструмент в ПОС 2021-2027	39.1 млн. лв.	30 млн. лв.
Общ размер на финансирането (ФИ+ съфинансиране от страна на бенефициери и финансови посредници)	46.4 млн. лв.	35.6 млн. лв.
Нива на ливъридж	1.4x	1.43x

Източник на информация по посочените по-горе показатели за изпълнение са данни от финансовите посредници, изпращани на регулярна база до ФМФИБ, както и доклади от страна на ФМФИБ по изпълнението на възложените за управление ФИ.

VIII. Стратегия за изход

Стратегията за излизане от предвидените ФИ (вкл. потенциалното им продължение) зависи от няколко основни фактора:

- Реалното представяне и въздействие върху крайните получатели от прилагането на ФИ и обратната връзка, получена от участниците на пазара, вкл. търговски банки, крайни получатели, регулаторни органи и обществото;
- Условията на пазара, вкл. продължаващото съществуване на пазарни неуспехи в съответните сектори

В съответствие с гореизложеното, настоящата Концепция на ИС предлага два варианта за излизане от ФИ:

Вариант 1: Връщане на УО на средствата, които не са инвестирани в проекти под формата на заеми или гаранции, заедно с всички обратни постъпления от крайните получатели, за да бъдат използвани посредством други форми на подкрепа, в съответствие с целите на програмата. На връщане подлежат и всички постъпления от изплащане на инвестициите (вкл. изплащане на главница, лихви и доходност, получена при управление на свободните средства).

Към този вариант се пристъпва, в случай че до края на 2025 година липсва поне един сключен договор с краен получател по съответния приоритет.

Вариант 2: Съгласно чл. 62, параграф.2⁴ от Регламента за общоприложимите разпоредби, изплатени обратно финансови инструменти през период от поне осем години след края на периода на допустимост, се използват повторно в съответствие с целите на политиката на програмата или програмите, по които те са получени, като възможностите са за използване в рамките на:

- Същия финансов инструмент
- Други финансови инструменти или форми на подпомагане.

Следвайки логиката на прилагането на финансови инструменти, стратегия за изход би могла да бъде продължаване използването в рамките на същия финансов инструмент и в следващ програмен период при спазване на изискванията на действащите правила за държавни помощи. Продължаване използването на инструмента е подходяща стратегия доколкото:

- Структурирането на фондовете изисква време и ресурс и краткосрочната визия за инструмента ще намали интереса на финансовите посредници за участие;
- Финансовите посредници ще инвестират дългосрочен ресурс във фонда;
- Структурирането на фонда цели изграждането на капацитет за финансиране на проекти в двата сектора, както и взаимоотношения с крайните бенефициери

⁴ Актуализация, съобразено с Регламента за общоприложими разпоредби, вариант от м. май 2021 г.

- Отпусканите кредити ще бъдат дългосрочни, като сумата на освобождавания ресурс ще бъде разпределена във времето в зависимост от съответните погасителни планове по предоставените кредити.

Предложената стратегия за изход следва да се преразглежда в зависимост от:

- Реалното представяне на фондовете, ангажирани във ФИ по програмата, привлечените частни инвестиции и въздействието върху крайните бенефициери.
- Условието на пазара в края на периода на допустимост и съответно наличните алтернативни възможности за използване на ресурса.
- Прилагане на ограниченията на чл. 5, ал. 5 и 6 от ЗУСЕФСУ.

IX. Идентифициране на потенциални източници на съфинансиране

По Приоритет “Води” предложеният за изпълнение ФИ е фонд за финансиране на собствено участие по проекти, одобрени с БФП, както и за самостоятелни заеми за инвестиции с принос към целите на Приоритет 1 на ПОС.

Идентифицираните източници на съинвестиране и на съфинансиране за предложените в предварителната оценка ФИ включват следните нива:

1. На ниво ФМФИБ;
2. На ниво финансов посредник;
3. На ниво крайни бенефициери.

Съинвестирането от страна на ФМФИБ е възможна опция, но към момента не е идентифицирана съществена възможност за участие на ФМФИБ с оглед капитала и структурата на фонда.

На ниво финансов посредник е предвидено съфинансиране от страна на ФП, участващи в създаването на фондовете в сектор Води и сектор Отпадъци в размер на 20%. Ниските нива на съинвестиране в двата фонда се обуславят от крайните бенефициери на ФИ и естеството на допустимите инвестиции, характеризиращи се с ниска възвращаемост и съответно дълъг период на изплащане, както и с множеството регулаторни рискове и социална чувствителност. Потенциалните ФП, които могат да кандидатстват за мениджъри на двата фонда, насочени към инвестиции в сектор „Води“, са ВиК Холдинг, ББР, Международни финансови институции, Търговски банки, като във сектор „Отпадъци“ това са Фонд Флаг, ББР, Общини, Общински дружества, МФИ, Търговски банки.

Горепосочените организации могат да предоставят и допълнително съфинансиране по отделни проекти като това съфинансиране може да бъде допълнено и със заемни средства от МФИ и търговските банки към двата фонда, или директно участие чрез синдикирани или паралелни заеми при структуриране на финансирането към крайни бенефициери.

Необходимото съфинансиране от страна на крайните бенефициери ще се определи на индивидуална база от холдинговите фондове и частните институции осигуряващи финансирането.

Х. Синергия и допълняемост на подкрепата чрез финансови инструменти по отделните национални програми

През 2022 г. бе приет актуализиран План за възстановяване и устойчивост на Република България. Планът за възстановяване и устойчивост цели икономическото и социално възстановяване от кризата, породена от COVID-19 пандемията. Планът е в размер на над 13 млрд. лв. и е структуриран в четири стълба: Иновативна България, Зелена България, Свързана България и Справедлива България.

Две от мерките по стълб Свързана България са в унисон с целите на ПОС по отношение устойчиво управление на водите:

1. Програма за изграждане/доизграждане /реконструкция на водоснабдителни и канализационни системи и пречиствателни станции за отпадни води за агломерациите между 2 000 и 10 000 е.ж. с общ планиран ресурс в размер на 392 839 160 лв. и период на изпълнение 2021-2026 г., от които 300 млн. лв БФП от Механизма за възстановяване и устойчивост и 92 839 160 лв от други източници⁵.
2. Цифровизация за комплексно управление, контрол и ефективно използване на водите с общ планиран ресурс в размер на 112.6 млн. лв. и период на изпълнение 2021-2024 г.

Първата мярка предвижда дейности за изграждане, реконструкция и модернизация на канализационни и водоснабдителни системи, пречиствателни станции за питейни и отпадъчни води в 13 агломерации и включените в тях населени места, с големина между 5 000 и 10 000 е.ж. В съответствие с реформата във ВиК сектора, в обхвата на проекта са включени само агломерации, които са на територията на консолидиран ВиК оператор и за които има вече изготвени регионални прединвестиционни проучвания.

Втората мярка цели подобряване на управлението на количеството на водите чрез цифровизация на процеса и подобряване на контрола на използването на водите, за осигуряване на минимално допустимия отток и подобряване на информацията за водните ресурси чрез автоматизиране на измерванията.

⁵ осигурено от бенефициера и/или партньорите за агломерации (и населените места, включени в тях) Девня, Долни чифлик, Съединение, Котел, Генерал Тошево, Павел баня, Дулово, Ахтопол, Крумовград, Девин, Гълъбово, Стралджа и Рогош – Скутаре.

XI. Съществени параметри, които трябва да се следят и промените, които ще доведат до необходимост от преразглеждане и актуализиране на концепцията за инвестиционна стратегия

Съществените параметри, които трябва да се следят от Управляващия орган и промените, които ще доведат до необходимост от преразглеждане и актуализиране на предварителната оценка и концепцията за инвестиционната стратегия, включват:

- Актуализация на Националния план за управление на отпадъците в Република България за периода 2021 – 2028 г.
- Приемане на Закон за ВиК, ролята при финансиране на дружествата от сектора на новия ВиК Холдинг, Фондът за Сигурност на водоснабдяването и Комисията за регулиране на ВиК услугите
- Изготвяне на регионални прединвестиционни проучвания в новоконсолидираните области - Велико Търново, Габрово, Плевен, Софийска област, Търговище и Хасково. Дефинираните в тях нужди от инвестиции ще бъдат финансирани през следващия програмен период 2021-2027 г.